

Standart Eurobarometer 80

**AVRUPA BİRLİĞİ'NDE KAMUOYU
Sonbahar 2013**

ULUSAL RAPOR

KIBRIS TÜRK TOPLUMU

Bu araştırma Avrupa Komisyonu Basın ve İletişim Genel Müdürlüğü tarafından talep ve koordine edilmiştir.

Bu rapor Avrupa Komisyonu Kıbrıs Temsilciliği için hazırlanmıştır.

Bu belge Avrupa Komisyonu'nun görüşlerini yansıtmaz.
Tüm yorum ve görüşler raporu hazırlayan yazara aittir.

Standart Eurobarometer 80 / Sonbahar 2013 – TNS Opinion & Social

İÇİNDEKİLER

A. GİRİŞ	2
A. SONUÇLAR	3
1. EKONOMİK VE TOPLUMSAL KOŞULLAR.....	3
I.1 Kişisel, toplumsal ve Avrupa Birliği	3
I.2 Toplumda ve Avrupa Birliği'nde Kriz	4
I.3 Vatandaşın Gündemindeki Konular/sorunlar	6
2. AVRUPA BİRLİĞİ İLE İLGİLİ BİLGİ VE FARKINDALIK	7
2.1. Avrupa Birliği kurumlarıyla ilgili farkındalık	7
2.2. Avrupa Birliği ile ilgili bilgi kaynakları.....	7
3. AVRUPA BİRLİĞİ'NE YÖNELİK TUTUMLAR	8
3.1 Avrupa Birliği'nin geleceği	8
3.2 Avrupa Birliği ve çeşitli kurumlara güven	8
3.3 Avrupa Birliği İmajı	10

TABLolar

TABLO 1: HAYATTAN MEMNUNİYET	3
TABLO 2:GELECEK 12 AY İÇİNBEKLENTİLER	5
TABLO 3:KIBRISLI TÜRKLERİN GÜNDEMİNDEKİ TOPLUMSAL KONULAR (EN ÖNEMLİ 2 SORUN)	6
TABLO 4:AVRUPA BİRLİĞİ KURUMLARINDAN HABERDARLIK	7
TABLO 5:AVRUPA BİRLİĞİ'YLE İLGİLİ ÇEŞİTLİ KONULARDAKİ BİLGİ DÜZEYİ	7
TABLO 6:AB VE BM'E GÜVEN DUYMA EĞİLİMİ.....	9
TABLO 7:AVRUPA BİRLİĞİ KURUMLARINA DUYULAN GÜVEN	9
TABLO 8:AVRUPA BİRLİĞİ'NİN NE ANLAMA GELDİĞİ	10

A. GİRİŞ

Standart Eurobarometer 80 araştırması 02-17 Kasım 2013 tarihleri arasında gerçekleştirilmiştir. Araştırma 28 Avrupa Birliği (AB) üyesi ülke ile 4 aday ülke (Türkiye, Makedonya, Karadağ ve İzlanda) ve Kıbrıs Türk Toplumu'nu kapsamaktadır. Araştırma 15 yaş ve üzeri Kıbrıs Türk Toplumu vatandaşlarını temsil edecek biçimde seçilmiş 500 kişilik bir örneklem grubuyla yüz yüze görüşülerek gerçekleştirilmiştir. Çalışma Taylor Nelson Sofres ve EOS Gallup Europe arasında oluşturulan bir şirketler birliği olan TNS Opinion & Social himayesinde KADEM tarafından yürütülmüştür.

Araştırmanın gerçekleştirildiği dönemde makro ve mikro düzeydeki gelişmelerin katılımcıların tutumlarına etkide bulunduğu düşünülmektedir. Sonbahar 2013 döneminde Kıbrıslı Türkler için en öncelikli gündem konularından biri Temmuz ayında yapılan genel seçim olmuştur. 70% katılım oranı ile gerçekleşen bu seçim sonrasında tek başına iktidarda bulunan partinin yerine muhalefette bulunan iki parti koalisyon hükümeti kurmuştur. Yeni Hükümetin programı ve özellikle bu proramın sıkı istihdam, tasarruf ve özelleştirmeleri içeren "Ekonomik Önlemler Paketi"'nin içeriğine yönelik tutumu önemli bir gündem maddesi olmuştur. Kamu çalışanlarının ve emeklilerin aylık maaşlarının dondurulma konumu bu dönemde de devam etmiştir. Borçların ödenememesi veya gecikmiş olarak ödenmesi, bu sorunun neden olduğu ihtilaflar kamuoyunu meşgul etmiştir. Kasım ayı başında elektrik ücretlerine yapılan ortalama %30 zam, birçok ürün ve hizmetlerde zincirleme fiyat artışına neden olmuştur.

Kıbrıs sorununu çözmeye yönelik görüşmeler bu dönemde de sürdürülmüştür. Kasım ayı boyunca görüşmelere başlamak için her iki tarafın birlikte yapacağı ortak açıklama metni konusundaki sorun çözülememiştir. Gerek bir çözüme ulaşılabileceği konusundaki beklentilerin düşük olması, gerekse görüşmelerin henüz başlayamaması kamuoyunun Kıbrıs sorununa olan ilgisinin görece düşük kalmasına neden olmuştur.

Avrupa Birliği Mali Yardım Programı'nın finansmanlığında Kıbrıs Türk Toplumu'nda gerçekleştirilen altyapı yatırımları bu dönemde de devam etmiştir. Kasım ayı içinde Lefkoşa Haspolat bölgesinde yapımı devam eden Arıtma Tesisinin birinci bölümü tamamlanmış ve artırılmış suyun sulama için kullanılmasını içeren ikinci safhasına geçilmiştir. Kıbrıslı Türkler için uzun yıllardır kötü kokulara ve kirli su atıklarına yol açan bu büyük sorunun çözülmesi olumlu karşılanmıştır. Bu teknik ve mali yardımların Avrupa Birliği'nin toplum nezdindeki olumlu imajının istikrar kazanmasına katkı koyduğu düşünülmektedir. Bu yatırımların hem kurumların idaresindeki kişilerin siyasi tercihlerinden bağımsız olarak yapılması, hem de bu projelerin medyada olumlu bir şekilde yer bulması bu olumlu imajı pekiştirmiştir.

Ekim-Kasım 2013 döneminin günlük gazetelerinde yapılacak bir tarama bu dönemde “göç” ve “suç” olaylarının temsilinde bir düşüş olduğunu ortaya koyacaktır. Ülkeye gelen insan sayısı ve suç olayları konularında yapılan haber sayısındaki düşüş vatandaşların suçlar ve göç konularıyla ilgili hassasiyetlerini azaltmıştır.

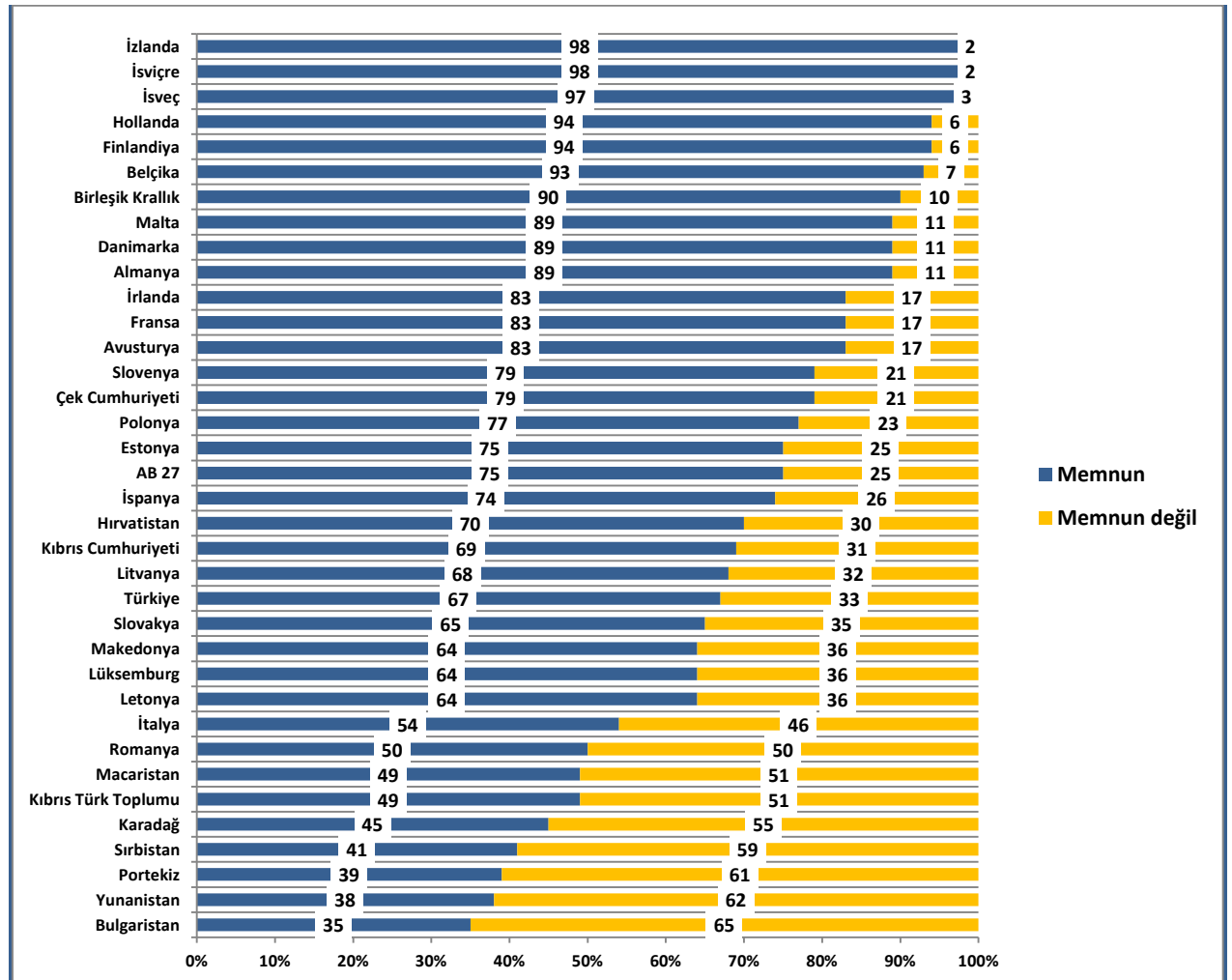
B. SONUÇLAR

1. EKONOMİK VE TOPLUMSAL KOŞULLAR

1.1 Kişisel, Toplumsal ve Avrupa Birliği

Kıbrıs Türk toplumunun “hayattan memnuniyet” oranı 2005 yılı öncesinde %60 dolayında bulunuyordu. 2005-2007 döneminde %70’in üzerine çıkan bu oran 2008 yılından başlayarak sert bir düşüş yaşamaya başlamış ve 2013 yılı başında 40%’lık bir noktaya gerilemişti. 2013 yılı başında ise bu oran 9 puanlık artışla 49%’a yükselmiştir. Bu oran ile Kıbrıslı Türkler Avrupa Birliği ortalamasının 26 puan gerisinde, araştırmaya dâhil edilen 35 ülke arasında 30. sırada yer almıştır.

Tablo 1: Hayattan memnuniyet

Avrupa Birliği üyesi ülkelerin “yaşamdan memnuniyet” ortalaması %75 olup son 6 aylık dönemde herhangi bir değişim yaşamamıştır. İzlanda (98%), İsviçre (98%), İsveç (97%), Hollanda (94%) ve Finlandiya’nın (94%) Avrupa Birliği üyesi ve aday ülkeler arasında memnuniyet oranı en yüksek olan ülkeler olarak öne çıkmaktadır. Kıbrıs Türk Toplumunda Bulgaristan (35%), Yunanistan (%38), Portekiz (39%), Sırbistan (41%) ve Karadağ’ın (45%) üzerinde bulunmaktadır.

Son 12 aylık dönemde Kıbrıslı Türklerin 26%’si “çoğu zaman” ve 50%’si “ara sıra olmak üzere düzenli faturalarını ödemekte zorluk çekmektedir. 22% oranında bir kesim ise “nerdeyse hiçbir zaman” ödeme zorluğu çekmemiştir. Ödeme zorluğu çekmeyenler AB ülkelerinde ortalama olarak 56%, Güney Kıbrıs’ta %28 ve Türkiye’de ise 22% düzeyindedir.

Faturalarını ödeyebilme konumu ile yaşamdan memnuniyetin güçlü bir ilişkiye sahip olduğu gözlenmiştir. Faturalarını ödemekte hemen her zaman zorluk çekenlerde 32% olan yaşamdan memnuniyet, faturalarını ödemekte hemen hiçbir zaman zorluk çekmeyen kişilerde %62’ye çıkmaktadır.

1.2 Ülkede ve Avrupa Birliği’nde Kriz

Kıbrıs Türk Toplumunda bireylerinin 17%’si ekonomilerinin durumunu iyi durumda görüyor. Toplumun 80%’i ise ekonomik durumun kötü olduğunu belirtmiştir. Bu oran ile Kıbrıs Türk Toplumunun ekonomik durumunu iyi görenler Avrupa Birliği ortalamasının (AB 28’de ekonominin durumunu iyi görenler 28% ve kötü durumda görenler 68%) altında kalmaktadır. Sadece 15%’lik bir kesim Toplum’daki istihdam durumunun iyi bir noktada olduğunu belirtmiştir. 81% oranında bir çoğunluk kesim ise durumun kötü olduğuna inanmaktadır. Kıbrıs Türk Toplumunda Avrupa Birliği’nde ekonomik durumuyla ilgili algı Avrupa Birliği’ndeki algıdan daha iyimser. AB’deki ekonomik durumu “iyi” durumda görenler Kıbrıs Türk Toplumunda 53% iken, Avrupa’daki vatandaşlar arasında bu oran ortalama 28%’e düşüyor.

Araştırmanın ilginç sonuçlarından biri vatandaşların genel olarak toplumdaki ekonomik ve istihdam durumu konusundaki ağırlıklı olumsuz algılarının, değerlendirme kişisel temelde yapıldığında değişiklik göstermesidir. “Kişisel iş/istihdam durumu” 55% oranında iyi konumda görülmektedir. 42% oranında bir kesim ise “kötü durumda” olduğunu düşünüyor. Benzer biçimde 57% oranında bir kesim “hane halkı para durumunu” “iyi” olarak algılamaktadır. Parasal durumunu “kötü” bulanlar ise 42%. Genel ve kişisel konum değerlendirmelerindeki algı farklılığı katılımcı diğer ülkelerde de gözlenmiştir.

Tablo 2: Gelecek 12 ay için beklentiler

		Daha iyi olacak	Daha kötü olacak	Aynı kalacak	Bilmiyor
GENELDE HAYATINIZ	AB (28)	25	15	57	3
	Kıbrıs Türk Toplumu	27	20	42	11
ÜLKEDE EKONOMİK DURUM	AB (28)	21	30	45	4
	Kıbrıs Türk Toplumu	12	46	33	9
EVİNİZİN PARASAL DURUMU	AB (28)	19	19	59	3
	Kıbrıs Türk Toplumu	18	20	50	12
ÜLKEDE İSTİHDAMIN DURUMU	AB (28)	20	35	41	4
	Kıbrıs Türk Toplumu	9	47	33	11
KİŞİSEL İŞ DURUMUNUZ	AB (28)	18	10	62	10
	Kıbrıs Türk Toplumu	19	14	56	11

Kıbrıslı Türklerin çoğunluğu genelde hayatının (42%), evinin parasal durumunun (50%), kişisel iş durumunun (56%) gelecek 12 ayda aynı düzeyde kalacağını düşünüyor. Bu konulardaki oranlar Kıbrıslı Türklerin AB üyesi ülke vatandaşlara paralel beklentiler içinde olduğunu göstermektedir. Ancak gelecek 12 ay içinde ülke ekonomisinin ve istihdam koşullarının daha kötü olacağına dair beklenti AB 28 ortalamasından daha yüksek.

Avrupa Birliği üyesi ülkelerdeki vatandaşların 40%'ı (Kıbrıs Türk toplumundaki oran 30%) yaşanmakta olan krizin iş piyasası üzerindeki etkisinin en üst noktaya çıktığını düşünmektedir. 50%'si ise daha kötü günlerin geleceğine inanıyor. Kıbrıs Türk toplumu ise bu konuda daha kötümser (61%).

Kriz boyutunun daha kötü noktalara gelebileceği düşüncesi geleceğe ilişkin belirsizlik düşüncesini de pekiştirmektedir. Katılımcıların 57%'si (AB ortalaması %36) “şu anki durumlarının onların gelecek için herhangi bir plan yapmalarına izin vermediğini, “günü gününe yaşadıklarını” belirtmiştir. Bu oran 2013 yılı başında 42% idi. Önümüzdeki altı ay içinde ne yapacağını bilebileceğini belirtenlerin oranı ise %25 (AB ortalaması %31). Önümüzdeki 1-2 yıl içerisinde hanesinin durumunun ne olacağı yönünde uzun vadeli bir bakış açısına sahip olanlar ise sadece 10% (AB ortalaması %30). Yaş gençleştikçe ve sosyo-ekonomik-statü düzeyi düştükçe geleceği daha belirsiz görenlerin oranı artış göstermektedir.

1.3 Vatandaşın Gündemindeki Konular/Sorunlar

Tablo 3: Kıbrıslı Türklerin gündemindeki toplumsal konular (en önemli 2 sorun)

	EB 79	EB 80
Ekonomik durum	39	49
İşsizlik	44	37
Kıbrıs konusu	15	15
Suç	27	14
Artan fiyatlar/enflasyon	32	37
Göç	13	6
Vergilendirme	11	10
Sağlık-bakım sistemi	6	11
Terörizm	3	1
Eğitim sistemi	6	7
Emekli aylıkları	2	5
Çevre	1	1
Konut sorunu	3	4
Enerji konuları	1	1

Araştırma sonuçları Kıbrıs Türk Toplumu'nda ekonomik durum (%49) ve artan fiyatlarla (37%) ilgili endişelerin artmakta olduğunu göstermektedir. İşsizlikle ilgili oranda ise 2013 yılı başına göre kısmi bir gerileme gözlenmiştir. Suç olayları ve göçü öncelikli sorun olarak algılama oranlarında da gerileme olmuştur. Kıbrıs sorunu önceki yıllardaki önemini yitirmiş ve 15% düzeyinde kalmıştır. Sağlık sistemi ve emekli aylıkları da giderek daha yüksek oranda sorun olarak görülmektedir.

Bu sonuçlar karşılaştırmalı olarak incelendiğinde, genel olarak Avrupa Birliği vatandaşlarının ve Kıbrıslı Türklerin öncelikli sorunlarının örtüştüğü söylenebilir.

2. AVRUPA BİRLİĞİ İLE İLGİLİ BİLGİ VE FARKINDALIK

2.1 Avrupa Birliği kurumlarıyla ilgili farkındalık

Tablo 4:Avrupa Birliği kurumlarından haberdarlık

	Kıbrıs Türk Toplumu (%)	AB 28 (%)
Avrupa Parlamentosu	73	89
Avrupa Komisyonu	67	82

Araştırma sonuçları Kıbrıslı Türklerin Avrupa Parlamentosu ve Avrupa Komisyonu konusundaki haberdarlık oranlarının AB ortalamasından daha düşük olduğunu göstermektedir. Araştırma sırasında katılımcıların Avrupa Birliği'yle ilgili 3 farklı konudaki bilgi düzeyleri ölçülmüştür. Bu konularla ilgili “doğru” yanıt verme oranları aşağıda verilmiştir:

Tablo 5:Avrupa Birliği'yle ilgili çeşitli konulardaki bilgi düzeyi

	Kıbrıs Türk Toplumu (%)	AB 28 (%)
Avrupa Birliği hâlen 28 Üye Devletten oluşuyor (DOĞRU)	60	68
Avrupa Parlamentosunun üyeleri doğrudan her bir üye devlet vatandaşları tarafından seçilirler	44	70
İsviçre Avrupa Birliği'nin üyesidir (YANLIŞ)	46	71
ORTALAMA DOĞRU CEVAP	50	62

Kıbrıslı Türklerin Avrupa Birliği'ne ilişkin farklı konulardaki bilgi düzeyi (50% doğru cevap) AB ülkeleri ortalamasının (62%) altında bulunmaktadır. Kıbrıs Türk Toplumunda Avrupa Birliği'nin hâlen 28 üye Devletten oluştuğu konusunda 60%, İsviçre'nin Avrupa Birliği üyesi olmadığı konusunda 46% ve Avrupa Parlamentosunun üyelerinin doğrudan her bir üye devlet vatandaşları tarafından seçildiği konusunda 46% oranında doğru cevap verilmiştir. Katılımcıların yaklaşık yarısı (56%) Avrupa Birliği'nin nasıl işlediğini anladığını belirtmiştir.

2.2 Avrupa Birliği ile ilgili bilgi kaynakları

Katılımcıların sadece 29%'u Toplumun Avrupa ile ilgili meselelere dair “iyi bilgilendirildiğini” belirtmiştir. Kişisel olarak “iyi bilgilendirildiği” düşünenlerin oranı ise 33% olmuştur. Avrupa ile ilgili meselelere dair haberler daha çok televizyondan (75%) ve basından

(63%) alınmaktadır. Bunu internet (39%) ve radyo (24%) takip etmektedir. Kıbrıs Türk Toplumunda AB 28 ortalamasından (40%) daha yüksek oranda basından bilgi almaktadır.

Avrupa Birliği, onun siyasetleri ve kurumları hakkında bilgi arandığı zaman ağırlıklı olarak televizyon (64%), basın (41%) ve internet (37%) bilgi kaynakları olarak kullanılmaktadır.

3. AVRUPA BİRLİĞİ'NE YÖNELİK TUTUMLAR

3.1 Avrupa Birliği'nin geleceği

Katılımcıların 38%'i önümüzdeki 12 ay içinde Avrupa Birliği'ndeki ekonomik durumun aynı düzeyde kalacağına inanmaktadır. 22% oranında bir kesim ekonominin daha iyi, 17%'si ise daha kötü bir noktaya geleceğini düşünüyor.

Kıbrıslı Türkler Avrupa Birliği'nin inşasının önümüzdeki dönemdeki en önemli amaçlarının ekonomisini geliştirme ve büyümesine hız vermek (26%), tüm AB vatandaşlarının yaşam standardını yükseltmek (17%) ve AB dışındaki en fakir ülkelerin gelişimini sağlama (13%) olması gerektiğine inanıyor.

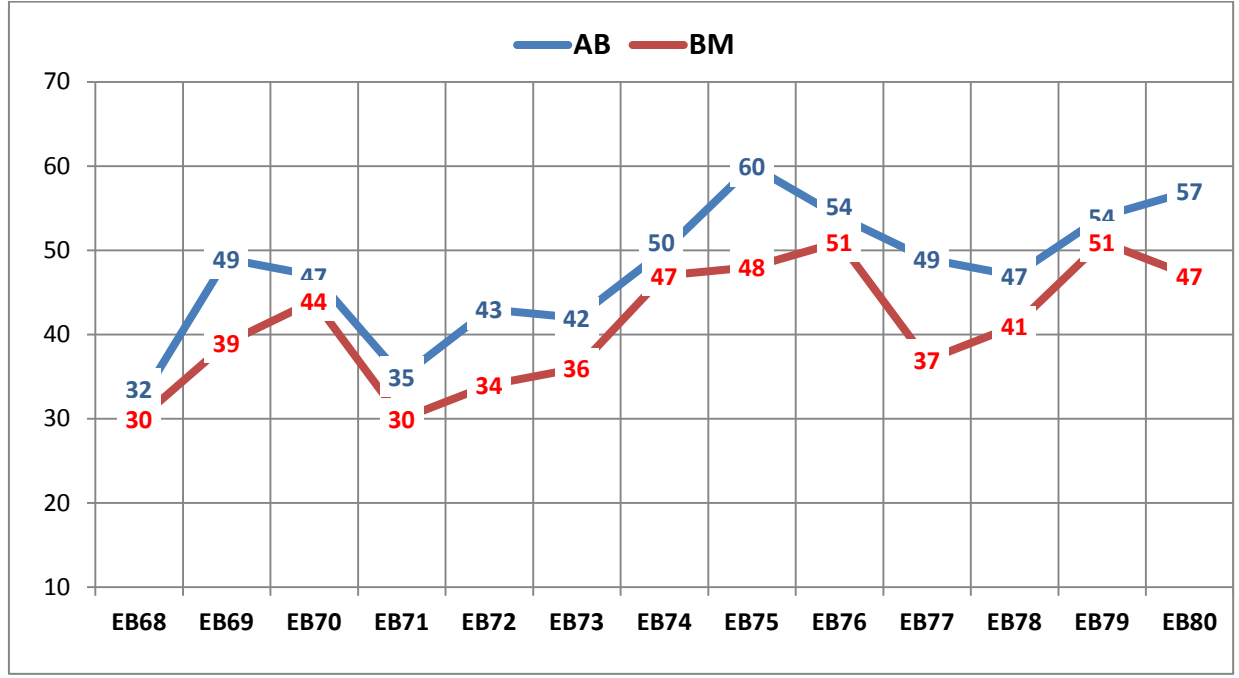
Kıbrıslı Türkler hem "tek para birimi Euro ile Avrupa ekonomik ve para birliği oluşması (54% destekliyorum, 33% karşıyım), hem de "Avrupa Birliği'nin ileriki yıllarda başka ülkeleri de içine alarak daha da genişlemesi" (61% destekliyorum, 23% karşıyım) düşüncelerine destek vermektedir.

3.2 Avrupa Birliği ve çeşitli kurumlara güven

Kıbrıslı Türklerin yaklaşık yarısı Avrupa Birliği (57%) ve Birleşmiş Milletlere (47%) güveniyor. Bu sonuçlar son iki yıl içinde her iki kuruma da duyulan güven oranında istikrarlı bir artış olduğunu göstermektedir.

Avrupa Birliği'ne ve Birleşmiş Milletlere duyulan güven oranlarının AB ortalamalarından (AB vatandaşları arasında AB'ye güven 31% ve Birleşmiş Milletlere güven 42%) yüksek olması dikkat çekmektedir.

Tablo 6: AB ve BM'e güven duyma eğilimi

Kıbrıslı Türklerin gerek yazılı, gerekse görsel ve işitsel medyaya güvenme eğilimi AB 28 ülkelerinden daha yüksektir. Kıbrıs Türk Toplumu'nda 62% olan basına güven AB 28 ülkelerinde 41%'e; 62% olan televizyona güven ise 48%'e düşmektedir. Araştırmanın ilginç sonuçlarından biri AB ülkelerinde siyasi partilere duyulan güvenin (%14) Kıbrıs Türk Toplumu'ndan daha düşük olması (19%). Bu oranlar Türkiye'de 20% Kıbrıs Cumhuriyeti'nde %7'dir.

Kıbrıslı Türklerin çeşitli Avrupa Birliği kurumlarına duyduğu güven oranları genel olarak AB 28 ortalaması düzeyindedir.

Tablo 7:Avrupa Birliği kurumlarına duyulan güven

	Kıbrıs Türk Toplumu		AB 27	
	EB 79	EB 80	EB 79	EB 80
Avrupa Parlamentosu	52	44	41	39
Avrupa Komisyonu	48	44	36	35

Elde edilen sonuçlar Avrupa Birliği kurumlarına duyulan güvende 2013 yılı başındaki oranlara göre hem Avrupa genelinde, hem de Kıbrıslı Türkler arasında kısmi bir düşüş yaşandığını göstermektedir.

3.3 Avrupa Birliği İmajı

Avrupa Birliği'nin Kıbrıslı Türklerin gözündeki imajı olumlu olarak seyretmeye devam etmektedir. Katılımcıların 49%'u (2013 yılı başına göre 7% artış olmuştur) genel olarak Avrupa Birliği'nin onlarda olumlu bir imaj uyandırdığını belirtmiştir. Olumsuz bir imaj uyandırdığını belirtenler ise 9% düzeyinde. Avrupa Birliği imajını olumlu algılayanlar AB 28 ülkelerinde ortalama %31 ve aday ülkelere Türkiye'de 20% düzeyinde kalmıştır. Bu olumlu imaja paralel olarak, Avrupa Birliği mevzuatının Kıbrıs Türk Toplumu'nda tam olarak uygulanması 55% oranında iyi bir şey olarak görülmektedir. Bunu "kötü bir şey" olarak görenlerin oranı sadece 11%.

Tablo 8:Avrupa Birliği'nin ne anlama geldiği

	Kıbrıs Türk Toplumu (%)	AB 27 (%)
Sosyal güvence	39	9
Avrupa Birliği'nde herhangi bir yerde seyahat, öğrenim ve çalışma özgürlüğü	37	43
Ekonomik refah	42	12
Demokrasi	25	19
Dünyada daha güçlü söz sahibi olmak	22	17
Kültürel farklılık	20	19
Barış	25	25
Kültürel kimliğin kaybolması	7	12
Euro	12	32
Daha fazla cürüm (suç işlenmesi)	4	13
İşsizlik	7	19
Bürokrasi	6	24
Para israfı	5	27
Dış sınırlarda yetersiz kontrol	2	16

Avrupa Birliği Kıbrıslı Türkler ve Avrupa Birliği üyesi ülke vatandaşları için farklı anlamlar taşımaktadır. Avrupa Birliği Kıbrıslı Türkler için daha çok "ekonomik refah" (42%), "sosyal güvence" (39%) ve "seyahat ve çalışma özgürlüğü" (37%) anlamına gelmektedir. AB üyesi ülke vatandaşları da Kıbrıslı Türkler gibi yüksek oranda AB'ni "seyahat ve çalışma özgürlüğü" (43%) ile bağdaştırıyor. Ancak bunun yanında - Kıbrıslı Türklerden epey farklı olarak - "Euro"'yu (32%), "para israfını" (27%), "bürokrasiyi" (24%), "dış sınırlarda yetersiz kontrol"'ü (16%) ve işsizliği (19%) de anlamaktadırlar.

Her iki grup da birbirlerine yakın oranlarda Avrupa Birliği'nin onlara "demokrasi", "dünyada daha güçlü söz sahibi olma", "barış" ve "kültürel farklılık" kavramlarını hatırlattığını söylemiştir.